

К. О. ЗАЙКА

АДАПТАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ У ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті обґрунтовано важливість формування системи показників оцінки фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства на принципах адаптивного управління в умовах економічної нестабільності та динамічних змін в зовнішньому середовищі, що негативно впливають на результати діяльності та стан суб'єктів господарювання. Доведено, що формування аналітико-інформаційної бази для оцінки фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства досягається шляхом визначення обґрунтованої системи показників у межах обраних підходів та їхньої адаптації до конкретних умов та специфіки діяльності підприємства. Запропоновано розробку комплексного набору критеріїв для оцінки фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства проводити на основі методу критеріального аналізу, що дозволяє сформулювати об'єктивне уявлення про його фінансово-економічні можливості та обґрунтувати стратегічні рішення щодо подальшого розвитку на основі об'єктивних даних. Процес формування аналітико-інформаційної бази для оцінки фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства реалізується відповідно до визначених етапів, що включають формування системи теоретичних (інформативність, доступність, визначеність процесу оцінювання) та аналітичних (відносність, несуперечливість та динамічність) критеріїв для відбору показників фінансово-економічного потенціалу підприємства та перевірка відповідності показників визначеним критеріям відбору. В результаті аналізу порівняльних характеристик, що використовуються для оцінки фінансово-економічного потенціалу промислового підприємства, сформовано комплекс показників, який задовольняє визначені критерії відбору. Запропонований підхід дозволяє оцінити фінансово-економічний потенціал промислового підприємства для обґрунтування стратегічних напрямків його подальшого розвитку шляхом усунення можливих ризиків, що виникають під впливом зовнішніх та внутрішніх загроз на основі здійснення своєчасних управлінських коригуючих впливів з метою адаптації до мінливих умов середовища господарювання.

Ключові слова: фінансово-економічний потенціал; промислове підприємство; система показників; теоретичні та аналітичні критерії відбору; адаптація

K. ZAIKA

ADAPTATION MECHANISMS IN THE FORMATION OF INDICATORS SYSTEM FOR ASSESSING THE FINANCIAL AND ECONOMIC POTENTIAL OF INDUSTRIAL ENTERPRISE

The article substantiates the importance of forming a system of indicators for assessing the financial and economic potential of an industrial enterprise on the principles of adaptive management in conditions of economic instability and dynamic changes in the external environment that negatively affect the performance results and condition of business entities. It has been proven that the formation of an analytical and information base for assessing the financial and economic potential of an industrial enterprise is achieved by determining a reasonable system of indicators within the chosen approaches and adaptation to the specific conditions and specifics of the enterprise's activities. It is proposed to develop a comprehensive set of criteria for assessing the financial and economic potential of an industrial enterprise based on the criterion analysis method, which allows one to form an objective idea of its financial and economic capabilities and justify strategic decisions on further development based on objective data. The process of forming an analytical and information base for assessing the financial and economic potential of an enterprise is implemented in accordance with certain stages, including the formation of a system of theoretical (informativeness, accessibility, certainty of the assessment process) and analytical (relativity, consistency and dynamism) criteria for selecting indicators of financial and economic potential companies and checking whether characteristics meet certain selection criteria. As a result of the analysis of comparative characteristics used to assess the financial and economic potential of an industrial enterprise, a set of indicators was formed that satisfies certain selection criteria. The proposed approach allows us to assess the financial and economic potential of an industrial enterprise to justify strategic directions for further development by eliminating possible risks arising under the influence of external and internal threats based on the implementation of timely management corrective actions to adapt to changing conditions of the business environment.

Keywords: financial and economic potential; industrial enterprise; system of indicators; theoretical and analytical selection criteria; adaptation

Постановка проблеми. Складність розвитку економічних процесів за поточних кризових проявів, а також турбулентності середовища функціонування промислових підприємств зумовлює активізацію адаптаційних механізмів у процесі оцінки їх фінансово-економічного потенціалу за різних умов.

Успішне виживання та розвиток підприємств нерозривно пов'язані з їх здатністю прогнозувати та гнучко адаптуватися до змін на ринку та в країні, своєчасно визначаючи та впроваджуючи необхідні зміни у свою діяльність [1, с. 92].

Основним інструментом такої адаптації стає формування науково-обґрунтованої системи показників оцінки фінансово-економічного потенціалу. Її використання слугує основою ефективного адаптивного управління, зумовленого необхідністю постійного пристосування внутрішнього середовища господарюючих суб'єктів до швидкоплинних змін. Дані системи є інформаційною базою для діагностики та обґрунтування управлінських методів, інструментів і механізмів

адаптивного впливу на стратегічний розвиток промислових підприємств у контексті досягнення перспективних цілей.

Актуальність обраної проблематики також загострюється через зростаючу світову кризу, що призводить до диспропорцій у споживанні ресурсів, викликаючи необхідність розробки комплексного набору показників для моніторингу ефективності раціонального використання фінансів, матеріалів, основних виробничих фондів та інших елементів фінансово-економічного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування системи показників оцінки насамперед ґрунтується на узагальненні існуючих теоретичних підходів до питань діагностики економічного стану та фінансових можливостей промислових підприємств.

Теоретична база підходів до оцінки фінансово-економічного потенціалу суб'єктів господарювання представлена у роботах таких вітчизняних і зарубіжних дослідників, як Ковальчук Н.О. [2], Марченко В.М. [3], Natocheeva, N. [4], Кобець С.П.

[5], Mamatkulova, N.M. [6], Zherlitsyn, D. [7], Богма О. [8], Маслак О.І. [9] та ін.

В економічній теорії та практиці відсутня єдина узгоджена методика оцінки фінансово-економічного потенціалу промислових підприємств. Так окремі дослідники [10, 11] здійснюють його оцінку шляхом аналізу загальних фінансових показників діяльності підприємства. Однак, в умовах необхідності швидкої адаптації доцільно проводити оцінку не лише аналізуючи фінансовий стан підприємства, а й враховуючи певні компоненти, що дозволять оцінити окремі аспекти економічного розвитку.

Інші науковці [12, 13] пропонують оцінювати фінансовий потенціал як невід'ємну складову економічної безпеки. Проте цей метод не сприяє проведенню комплексного аналізу, оскільки в процесі розрахунку враховує лише окремі фінансові показники.

Зауважимо також, що більшість фахівців пропонують проводити оцінювання рівня фінансово-економічного потенціалу підприємства через категорію ризику. Проблема оцінки ризиків фінансово-господарської діяльності підприємств набуває самостійного прикладного значення як важлива складова частина практики управління [14, 15].

Таким чином, оцінка фінансово-економічного потенціалу виключно на основі аналізу фінансових показників має обмежений характер, а методичні підходи, викладені в існуючій науковій літературі, можуть бути використані виходячи з конкретних цілей аналізу та ресурсів, доступних для аналітиків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблематики. Результати аналізу сучасних наукових поглядів у контексті обраної проблематики формалізують та обґрунтовують загальні підходи до діагностики фінансового та економічного потенціалу підприємств. Серед їх недоліків варто виокремити наступні:

- значна кількість різноманітних показників, що визначають різні аспекти діяльності підприємства та рекомендовані для застосування в конкретних методиках;

- недостатнє обґрунтування необхідності використання конкретних показників для оцінки фінансово-економічного потенціалу, що може призвести до неточної або неповної оцінки потенціалу підприємства та неправильних стратегічних рішень;

- складний характер та недостатня чіткість стандартів і критеріїв відбору, що використовуються при відборі характеристик та показників для аналізу;

- наявність значних відмінностей у методах оцінювання, які є по суті ідентичними, призводить до ускладнення їх вивчення та категоризації.

Дискусійним залишається питання щодо методичного забезпечення оцінки фінансово-економічного потенціалу на основі комплексної системи показників в контексті формування ефективної стратегії розвитку та пристосування до мінливих умов зовнішнього середовища на принципах адаптивного управління. Необхідні комплексні багатоаспектні методи, які

використовують кількісні та якісні індикатори діяльності при відображенні поточного стану досліджуваного об'єкта у динамічному ринковому середовищі.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження формування аналітико-інформаційної бази оцінки фінансово-економічного потенціалу на основі системи показників з урахуванням впливу зовнішніх та внутрішніх загроз задля здійснення своєчасних управлінських коригуючих впливів й адаптації до змін умов функціонування промислових підприємств.

Виклад основного матеріалу. Розвиток господарюючих суб'єктів неможливий без відповідного фінансового забезпечення, тому одним із критеріїв процесу адаптації є найважливіша характеристика фінансового стану – фінансова стійкість. У даному випадку проблема адаптації до змін зовнішнього середовища набуває нового характеру, оскільки досягнення фінансової стійкості є тимчасовим явищем через значне зростання рівня мінливості та впливу невизначеності.

Під механізмом адаптації розуміємо зміни короткострокового та довгострокового характеру, як своєчасне реагування на появу ознак нестабільності в економічній системі з метою забезпечення сталого розвитку, конкурентоспроможного функціонування та прийняття ефективних управлінських рішень.

Процес адаптації може бути пов'язаний не лише з реакцією економічної системи на трансформації, викликані кризовими явищами, а й на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, які можуть мати позитивний або нейтральний характер.

Прикладом такої ситуації є необхідність формування системи показників оцінки фінансово-економічного потенціалу. Правильно сформований комплекс показників сприятиме розробці ефективних стратегій управління фінансами та ресурсами, а також допоможе підвищити конкурентоспроможність та стійкість в умовах ринкових перетворень. Кількість показників має бути достатньою, щоб передбачити потенційні дестабілізуючі фактори внутрішньої асиметрії та динамічного зовнішнього середовища.

Розробка комплексного набору критеріїв для оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства можлива на основі методу критеріального аналізу, що дозволяє сформувати об'єктивне уявлення про його фінансово-економічні можливості та обґрунтувати стратегічні рішення щодо подальшого розвитку на основі об'єктивних даних.

Система показників у конкретному економічному контексті означає узгоджену сукупність значень, які слугують для точного відображення стану та прогресу певного суб'єкта або явища.

Індикатори, які пропонуються включити до системи показників оцінки фінансово-економічного потенціалу за критеріальним методом, перевіряються на відповідність встановленим вимогам шляхом визначення ступеня відповідності обраних індикаторів цим критеріям. Процес формування аналітико-інформаційної бази для оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства представлено на рис. 1.

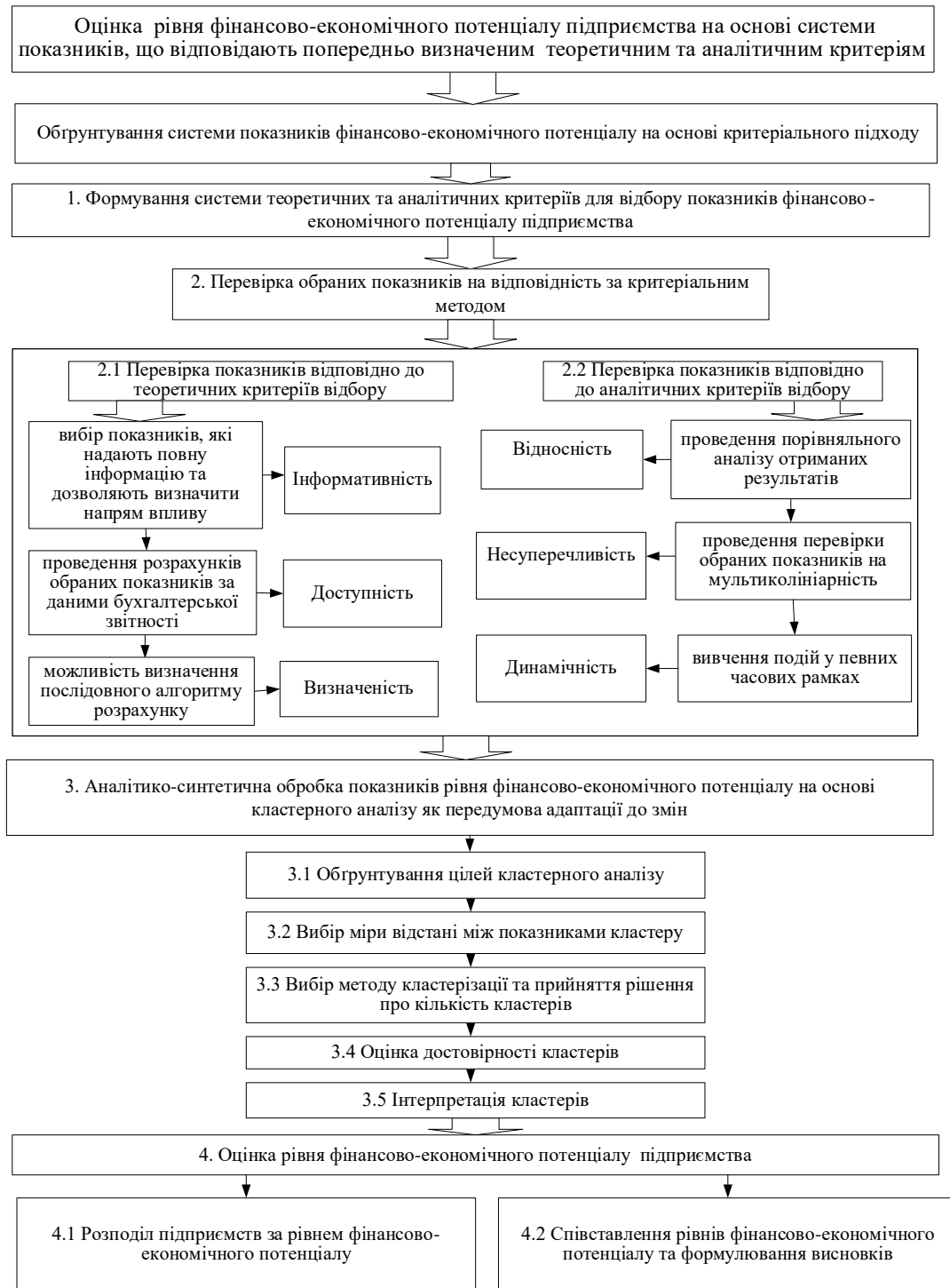

Рис. 1. - Формування аналітико-інформаційної бази для оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства

Виділено ключові теоретичні критерії відбору, до яких віднесено інформативність, доступність та визначеність. Теоретичні критерії першої групи доповнено аналітичними критеріями, а саме: відносність, несуперечливість та динамічність, що дозволяє забезпечити більш повне та адаптивне оцінювання фінансово-економічного потенціалу підприємства в різних сценаріях та періодах часу.

Використання аналітичних критеріїв дозволяє враховувати динаміку фінансово-економічних показників, а також їх взаємозв'язки та вплив на

загальну ефективність підприємства, що сприяє більш точному прогнозуванню та плануванню, а також адаптації стратегій управління до змін у зовнішньому середовищі та внутрішніх умовах діяльності підприємства. Процес формування системи показників оцінки реалізується поетапно. Перший етап передбачає формування системи теоретичних та аналітичних критеріїв для відбору показників фінансово-економічного потенціалу підприємства, характеристика яких зазначена у таблиці 1.

Таблиця 1 – Система теоретичних та аналітичних критеріїв для відбору показників фінансово-економічного потенціалу підприємства

Критерій відбору	Характеристика критерію
Теоретичні критерії відбору	
Інформативність	Відібрані показники повинні надавати комплексне уявлення про стан досліджуваних явищ, охоплюючи ключові аспекти фінансово-економічного потенціалу підприємств, а також враховувати їх взаємозв'язки та вплив на досягнення стратегічних цілей та стійкості підприємства в довгостроковій перспективі.
Доступність	Економічні показники повинні розраховуватися виключно з використанням офіційної публічної статистичної звітності, такої як «Баланс» та «Звіт про фінансові результати». Відібрані показники є доступними для збору та аналізу, мають чіткі методику вимірювання та відображають основні аспекти фінансово-економічної діяльності підприємства.
Визначеність	Відображає ступінь чіткості та конкретності визначених показників. Використання цього критерію важливо для забезпечення якості та точності оцінки, оскільки визначені та чітко сформульовані показники дозволяють уникнути неоднозначності та розбіжностей у трактуванні результатів аналізу.
Аналітичні критерії відбору	
Відносність	Рішення щодо використання виключно відносних показників/коефіцієнтів було прийнято з міркувань спрощення, обчислювальної ефективності та можливості порівняння результатів діяльності підприємств з різними масштабами.
Несуперечливість	Виявлення мультиколінеарності дозволяє виключити зайві або дублюючі показники з моделі, що допомагає зменшити ризик неправильних висновків через складність та перевантаженість, а також дозволяє краще оцінити вплив окремих факторів на фінансово-економічний потенціал підприємства.
Динамічність	Динамічність як аналітичний критерій відбору параметрів оцінки фінансово-економічного потенціалу досягається розрахунком даних за певний період часу.

На другому етапі здійснюється перевірка відповідності показників фінансово-економічного потенціалу теоретичним та аналітичним критеріям відбору. Включення параметрів пропонується здійснюватися на основі оцінювання індикаторів на відповідність визначеним теоретичним критеріям відбору, забезпечуючи інформативність, доступність, визначеність процесу оцінювання. Перевірка показників аналітичним критеріям відбору включає перевірку їх відповідності таким критеріям як відносність, несуперечливість та динамічність.

Несуперечливість показників підтверджується перевіркою на мультиколінеарність, яка передбачає виявлення існування тісного лінійного зв'язку між двома змінними, що може призвести до ненадійних оцінок та втрати економічного змісту. Найбільш розповсюджений спосіб перевірки на

мультиколінеарність полягає в побудові кореляційної матриці R (формула 1).

$$R = \begin{matrix} & \begin{matrix} \bar{y} \\ x_1 \\ x_2 \\ \dots \\ x_k \end{matrix} & \begin{matrix} \frac{y}{x_1} \\ r_{yx_1} \\ r_{yx_2} \\ \dots \\ r_{yx_k} \end{matrix} & \begin{matrix} \frac{x_1}{x_1} \\ r_{x_1^2} \\ r_{x_1x_2} \\ \dots \\ r_{x_1x_k} \end{matrix} & \begin{matrix} \dots \\ \dots \\ \dots \\ \dots \\ \dots \end{matrix} & \begin{matrix} \frac{x_k}{x_k} \\ r_{x_kx_1} \\ r_{x_kx_2} \\ \dots \\ r_{x_k^2} \end{matrix} \end{matrix} \quad (1)$$

Також мультиколінеарність ідентифікується у разі великих значень парних коефіцієнтів кореляції (якщо значення хоча б одного з них становить більше 0,8) [16, с. 274]. У таблицях 2–9 представлено матриці кореляції для компонентів фінансово-економічного потенціалу, що перевіряються на наявність мультиколінеарності.

Таблиця 2 – Матриця коефіцієнтів кореляції для бюджетно-ресурсного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	X1	X2	X3	X4	X5
X1	1				
X2	0,178885	1			
X3	0,136101	-0,25484	1		
X4	0,108659	0,084924	0,165108	1	
X5	0,232515	-0,00716	0,048893	0,118313	1

Таблиця 3 – Матриця коефіцієнтів кореляції для бюджетно-ресурсного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	X1	X2	X3	X4
X1	1			
X2	0,608521	1		
X3	0,455832	0,811177	1	
X4	-0,11548	-0,11063	0,061259	1
X5				

Таблиця 4 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для безпеко-орієнтованого компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>
<i>X1</i>	1	
<i>X2</i>	-0,10734	1

Таблиця 5 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для внутрішньо-кооперативного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>
<i>X1</i>	1			
<i>X2</i>	0,406261	1		
<i>X3</i>	0,08583	0,418819	1	
<i>X4</i>	-0,10015	-0,45709	-0,29752	1

Таблиця 6 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для кредитно-ринкового компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>
<i>X1</i>	1			
<i>X2</i>	0,100839	1		
<i>X3</i>	0,136959	0,193508	1	
<i>X4</i>	0,590309	-0,43037	0,115889	1

Таблиця 7 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для інвестиційного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>
<i>X1</i>	1				
<i>X2</i>	0,602842	1			
<i>X3</i>	0,063657	-0,01032	1		
<i>X4</i>	0,126544	0,100219	-0,71451	1	
<i>X5</i>	0,137853	0,000202	-0,38906	0,569003	1

Таблиця 8 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для інноваційно-технологічного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>
<i>X1</i>	1	
<i>X2</i>	0,538859	1

Таблиця 9 – Матриця коефіцієнтів кореляцій для ризик-адаптивного компоненту фінансово-економічного потенціалу

	<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>	<i>X4</i>	<i>X5</i>	<i>X6</i>	<i>X7</i>
<i>X1</i>	1						
<i>X2</i>	0,510258	1					
<i>X3</i>	0,933103	0,503869	1				
<i>X4</i>	-0,16606	0,187059	-0,0455	1			
<i>X5</i>	-0,02614	0,167207	0,038082	0,229556	1		
<i>X6</i>	0,01103	0,196401	0,064976	0,310464	0,840867	1	
<i>X7</i>	-7,3E-05	0,174032	0,049854	0,283221	0,903839	0,979599	1

За результатами проведених розрахунків для усунення ефекту мультиколінеарності для виключення залежно від потреб дослідження обрано наступні показники:

1) серед складових бюджетно-ресурсного компоненту фінансово-економічного потенціалу вилучаємо X_2 , оскільки X_2 та X_3 мають найвищу кореляцію між собою (0,811177);

2) серед складових ризик-адаптивного компоненту вважаємо за доцільним виключення змінних X_1 , X_5 , X_6 , через високі значення коефіцієнту парної кореляції.

Таким чином, в результаті аналізу порівняльних характеристик, що використовуються для оцінки фінансово-економічного потенціалу підприємства, можливо сформувати комплекс показників, який задовольняє визначені критерії відбору.

Висновки. Проведене дослідження показало, що забезпечення економічної стійкості та фінансової стабільності промислових підприємств можливе через формування системи показників для моніторингу стану фінансово-економічного потенціалу, що є основою для реалізації адаптаційних механізмів.

Перевагою запропонованого комплексу показників оцінки, які відповідають визначеним критеріям теоретичного та аналітичного відбору є те, що вони враховують не лише фінансову спроможність підприємства функціонувати в умовах високого рівня невизначеності внутрішнього середовища, а й потенційні ризики, пов'язані з його економічним розвитком. Включення оцінки ризику в процес оцінювання фінансово-економічного потенціалу підприємства є необхідним для повноцінного розуміння його стану та перспектив.

Запропонований підхід забезпечить комплексну оцінку фінансово-економічного потенціалу підприємства за умови врахування впливу зовнішніх та внутрішніх загроз для здійснення своєчасних управлінських коригуючих впливів з метою адаптації до змін внутрішніх і зовнішніх умов функціонування, обґрунтування стратегічних напрямків його подальшого розвитку та зменшення можливих ризиків.

Список літератури

1. Грінченко Р. В., Кисличко К. А., Нечепелюк В. Г., Онищук В. С. (2023). Передумови адаптації підприємств до змін у воєнний період. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*, 5-6 (306-307), 91-100.
2. Ковальчук Н.О. (2021). Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*, 34, 1-6.
3. Марченко В.М., Бондар А.І. (2017). Методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*, 20, 142-149.
4. Natocheeva, N., Borodin, A., Rud, N., Kutsuri, G., Zholamanova, M., & Namitulina, A. (2019). Development of tools for realizing the potential of financial stability of enterprises. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(2), 654-1665.
5. Кобець С.П., Ващенко О.М. (2021). Методичний підхід до оцінки економічного потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*, 6, 1-8.
6. Mamatkulova, N.M. Method for assessing the financial sustainability of industrial enterprises. *Academy of Entrepreneurship Journal*. vol. 27, 2021, 1-6.
7. Zherlitsyn, Dmytro and Levytskyi, Stanislav and Mykhailik, Denys and Ogloblina, Victoriia (2019): Assessment of Financial Potential

as a Determinant of Enterprise Development. Published in: Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019), Vol. 95, (September 2019).

8. Богма О., Камінський С., Гутник П. (2022). Фінансовий потенціал підприємства: методика оцінювання. *Scientia-fructuosa*, 142(2), 36-47.
9. Маслак О.І., Гришко Н.Є., Безручко О.О. (2015). Використання нереалізованого економічного потенціалу підприємств в умовах циклічного розвитку. *Економічний часопис-XXI*, 1-2(2), 43-46.
10. Нагорний П.Д., Базюк Д.С. (2023). Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*, 1 (01), 44-49.
11. Peana-Sorina, R. (2023). The Analysis of The Economic-Financial Indicators of An Economic Entity in The Food Industry. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(12), 5397-5406.
12. Ismayilov, V.I., Almasov, N.N., Musayev, N.S. et al. (2021). Influence of internal production conditions on the efficiency and competitiveness of enterprises. *Futur Bus J* 7, 40.
13. Копча Ю.Ю. (2019). Фінансова складова в системі економічної безпеки підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*, 2(70), 162-167.
14. Дорожкіна Г.М., Сухомлин Л.В., Орлова К.О. (2019). Управління фінансовою стійкістю металургійного підприємства в умовах ризику та невизначеності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 39, 18-24.
15. Kuzmynchuk N., Kutsenko T., Strygul L., Terovanova O., Klepikova S. (2021). Intellectual instrumental analysis in economic security management of the enterprises for countering raiding financial and credit activity problem of theory and practice. *Kharkiv, Ukraine*. V. 23, 37, 231-243.
16. Бегун С.І., Сахарук М.О. (2020). Мультиколінеарність та її вплив на оцінку параметрів моделі. *Молодий вчений*, 4 (80), 272-276.

References (transliterated)

1. Hrinchenko R. V., Kyslychko K. A., Nechepeliuk V. H., Onyshchuk V. S. (2023). Peredumovy adaptatsii pidpriemstv do zmin u voiennyi period [Prerequisites for the adaptation of enterprises to changes during the war period]. *Naukovyi visnyk Odeskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu* [The "Scientific Bulletin of the Odessa National Economic University"], 5-6 (306-307), 91-100.
2. Kovalchuk N.O. (2021). Otsinka finansovoho potentsialu pidpriemstva [Assessment of the financial potential of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo* [Economy and society], 34, 1-6.
3. Marchenko V.M., Bondar A.I. (2017). Metodichniy pidkhid do otsiniuvannya finansovoho potentsialu pidpriemstva [Essence and assessment of the financial potential of the enterprise]. *Suchasni problemy ekonomiky i pidpriemnytstvo* [Modern problems of economy and entrepreneurship], 20, 142-149.
4. Natocheeva, N., Borodin, A., Rud, N., Kutsuri, G., Zholamanova, M., & Namitulina, A. Development of tools for realizing the potential of financial stability of enterprises. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 2019, №7(2), pp. 1654-1665.
5. Kobets S.P., Vashchenko O.M. (2021). Metodichniy pidkhid do otsinky ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva [Methodical approach to assessment of economic potential of the enterprise]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy], 6, 1-8.
6. Mamatkulova, N.M. Method for assessing the financial sustainability of industrial enterprises. *Academy of Entrepreneurship Journal*. vol. 27, 2021, pp. 1-6.
7. Zherlitsyn, Dmytro and Levytskyi, Stanislav and Mykhailik, Denys and Ogloblina, Victoriia (2019): Assessment of Financial Potential as a Determinant of Enterprise Development. Published in: Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019), Vol. 95, (September 2019).
8. Bohma O., Kaminskyi S., Hutnyk P. (2022). Finansovyi potentsial pidpriemstva: metodyka otsiniuvannya [Financial potential of the enterprise: assessing methodology]. *Scientia-fructuosa* [Scientia fructuosa], 142(2), 36-47.
9. Maslak O.I., Hryshko N.Ie., Bezruchko O.O. (2015). Vykorystannya nerealizovanoho ekonomichnoho potentsialu pidpriemstv v

- umovakh tsyklichnoho rozvytku [Undeveloped Competitive Opportunities of Enterprises Using in Cyclical Development Conditions]. *Ekonomichniy chasopys-XXI* [Economic Annals-XX], 1-2(2), 43–46.
10. Nahorni P.D., Baziuk D.S. (2023). Otsinka finansovoho stanu yak peredumova efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom [Assessment of financial status as a prerequisite for efficient company management]. *Transformatsiina ekonomika* [Transformation Economy], 1 (01), 44-49.
  11. Ileana-Sorina, R. (2023). The Analysis of The Economic-Financial Indicators of An Economic Entity in The Food Industry. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 13(12), 5397–5406.
  12. Ismayilov, V.I., Almasov, N.N., Musayev, N.S. et al. Influence of internal production conditions on the efficiency and competitiveness of enterprises. *Futur Bus J* 7, 40 (2021).
  13. Kopcha Yu.Iu. (2019). Finansova skladova v systemi ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Financial composition in the system of economic safety of the enterprise]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi* [Problems of systematic approach in economy], 2(70), 162-167.
  14. Dorozhkina H.M., Sukhomlyn L.V., Orlova K.O. (2019). Upravlinnia finansovoiu stiikestiu metalurhiinoho pidpriemstva v umovakh ryzyku ta nevyznachenosti [Management of metallurgical enterprise financial stability under risk and uncertainty conditions]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu* [International Humanitarian University Herald], 39, 18-24.
  15. Kuzmynchuk N., Kutsenko T., Strygul L., Terovanesova O., Klepikova S. Intellectual instrumental analysis in economic security management of the enterprises for countering raiding Financial and credit activity problem of theory and practice. Kharkiv, Ukraine. V. 23, № 37 (2021). 231-243
  16. Behun S.I., Sakharuk M.O. (2020). Mulykolinearnist ta yii vplyv na otsinku parametriv modeli [Multicollinearity and its influence on the estimation of model parameters]. *Molodyi vchenyi* [Young Scientist], 4 (80). 272-276.

Надійшла (received) 06.05.2024

Відомості про авторів / About the Authors

Заїка Катерина Олегівна (Zaika Kateryna) – здобувач третього рівня вищої освіти, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, асистент кафедри економіки; м. Кременчук, Україна; тел. +380977794362, e-mail: kateorlova.977@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8467-4608>